

[Alfred Jørgensen.]

deres børn en skolegang med en afsluttende eksamen. Jeg har ikke været af den opfattelse, at ophævelsen af eksamensretten for de tyske skoler burde være en varig foranstaltning, og selvom jeg i de opdukkende tyske eksamensskoler må se et konkurrenceforetagende til de skoler, i hvis blomstring jeg har en særlig interesse, vil jeg anbefale, at man nu lader den paragraf bortfalde, som hindrer mindretallets skoler i igen at opnå eksamensret, idet det nu drejer sig om private skoler og disse principielt må betragtes som den bedste form for mindretalsskoler under de forhold, der nu råder ved vor grænse. Derved stiller vi mindretallet lige med andre statsborgere og bringer vort syn på dette specielle forhold i overensstemmelse med vort almindelige syn på mindretalsret. Når spørgsmålet om eksamensret for tyske skoler så til sin tid bliver aktuelt gennem en ansøgning derom fra mindretallet, kunne jeg tænke mig, at der stilles de samme betingelser for erhvervelsen af denne eksamensret som før dens bortfald i 1945. Om retsvirkningerne af disse eksaminer vil jeg sige, at der bør tilstræbes en ordening med såvidt muligt de samme retsvirkninger som dem, der er knyttet til de tilsvarende danske eksaminer.

Endelig skal jeg tillade mig at pege på, hvilken betydning det vil have for det danske mindretal syd for grænsen, hvis spørgsmålet om eksamensretten for de danske skoler i Sydslesvig fra de teoretiske muligheder rykker ind i virkeligheden, og det må betragtes med tilfredshed fra dansk side, at denne mulighed ved en tilpasning til formen for de tyske eksamensskoler nu synes at være tilstede. Det er i det lange løb en utilfredsstillende og uholdbar tilstand for det danske mindretal, at de eksaminer, der er taget ved de danske mindretalsskoler, ikke giver adgang til stillinger indenfor land eller kommune og ikke giver adgang til videre uddannelse ved de højere læreanstalter. Og hertil kommer de særlige vanskeligheder, der hindrer de unge danske

i at opnå uddannelse ved de tyske seminarier for senere at optage en gerning ved den danske skole i Sydslesvig.

Som forholdene er nu, hindres den bogligt uddannede ungdom indenfor mindretallet i Sydslesvig i efter endt uddannelse på naturlig måde at optage en plads i det danske kulturarbejde, medens målet i det lange løb må være, at dette kulturarbejde i væsentlig grad kan bæres af mindretallet selv med økonomisk støtte fra moderlandet. Også hensynet til det danske mindretal syd for grænsen kan således anføres til støtte for en frisindet skolepolitik nord for grænsen.

For den, der gennem en menneskealder har fulgt udviklingen på godt og ondt i vort grænselands skolevæsen, også den tyske skole i dens stigen og fald, er det naturligt at støtte bestræbelserne for at møde mindretallets skole med frisind og forståelse, og jeg kan derfor med støtte af mit parti anbefale vedtagelsen af det foreliggende lovforslag om ophævelse af forbudet mod, at der meddeles eksamensret til tysksprogede privatskoler i de sønderjyske landsdele.

Hans Schmidt: På det tyske mindretals vegne takker jeg den højtærede stats- og udenrigsminister for fremsættelsen af dette forslag til folketingsbeslutning om det tyske mindretals rettigheder.

Vi er glade for, at mødet mellem den højtærede stats- og udenrigsminister og den højtærede forbundskansler har kunnet finde sted under venskabelige former og i en ånd, som varsler godt for det fremtidige forhold mellem vore folk og stater, og at de forberedende samtaler og forhandlinger mellem den danske stats og Den tyske Forbundsrepublikks repræsentanter om mindretallenes forhold og vilkår er forløbet på en for begge parter tilfredsstillende måde. Jeg ser sådan på det, at det var selve det fremadskridende liv i grænselandet, som var årsag til samtalerne, og at ønsket om såvidt muligt og tilrådeligt at forme staternes foranstalt-